

PROGRAM MENE TEKEL 2020 — 14. ročník — *Memento George Orwella*

Pořádá Umění bez bariér, z.s., v partnerské spolupráci s hl. m. Prahou, Univerzitou Karlovou, Ústavem pro studium totalitních režimů a Městskou knihovnou Praha, Post Bellem a Pamětí národa. Hlavním mediálním partnerem je Česká televize a Český rozhlas Plus.

Pondělí 24. 2.

13 hod. Ambit kláštera u kostela Panny Marie Sněžné, Jungmannovo nám., Praha 1

- **Vernisáž výstavního projektu *Cesty ke svobodě*.** Ve spolupráci s Ústavem pro studium totalitních režimů, organizací Post Bellum a spolkem Paměť. Kurátor Mgr. Michal Kuchta. Moderuje Debora Štolbová.
- **Výstava *TGM to nikdy nebude mít lehké*.**

Byla doba, kdy prezidentem naší země byl mimořádně vzdělaný člověk. Stanul v jejím čele přesto, že neváhal bořit národní mýty a stereotypy, bojovat proti pověrám, předsudkům a nesnášenlivosti. Společnosti nastavoval kritické zrcadlo; byl přesvědčen, že každý národ musí obhájit své právo na existenci tím, co umí a dokáže. Přísné nároky kladl na každého jednotlivce. Odmítal malost a zápecnictví. Také proto kupříkladu na českou otázku nahlížel v kontextu mezinárodního dění a činil ji nedílnou součástí evropského vývoje.

Autor výstavy: Zdeněk Hazdra

Editoři a jazyková redakce: Pavel Ryjáček, Jan Hron

Grafika: Pavel Vodička

Výstavu připravil Ústav pro studium totalitních režimů

- **Výstava *Příběhy 20. století***

Výstava připomíná deset nejdůležitějších fenoménů našich moderních dějin a seznamuje s osudy lidí, kteří je zažili doslova na vlastní kůži.

Důležité fenomény našich moderních dějin výtvarně zpracoval komiksový ilustrátor Vojtěch Šeda. Ke každému je připojen jeden z pamětnických příběhů, které nás inspirují a zároveň nám připomínají, že naše dnešní svoboda není samozřejmostí.

Návštěvníci se tak seznámí s příběhy československého legionáře první světové války, veterána druhé světové války, letce RAF, přeživší holokaustu, vězněm gulagu, protinacistickým a protikomunistickým odbojářem, politickým vězněm, disidentem a demonstrantkou při Sametové revoluci.

Autoři výstavy:

Texty: Ondřej Nezbeda, Michal Šmíd / Ilustrace: Vojtěch Šeda / Grafika: Petr Šabach

/ Produkce: Zbyněk Jurkovský, Olga Plchová / Odborná spolupráce: Doc. PhDr. Ladislav Kudrna, Ph.D. / Jazyková redakce: Jitka Šmídová

Výstavu připravilo Post Bellum

- **Soubor výstav Železná opona v nás**

Výstavy připravilo [OS Paměť](#) společně s [Gymnáziem a střední odbornou školou Moravské Budějovice](#) a [Střední uměleckoprůmyslovou školou Jihlava-Helenín](#). Z této školy jsou k vidění práce studentů ateliérů Reklamní tvorba a Design a vizuální komunikace. Studenti se zamýšlejí nad odkazem železné opony a nad způsoby, jak jej připomínat. Trojrozměrné modely pak vybízejí k přemýšlení či přímo k budoucí možné realizaci. Součástí je výstava *Překonej stěnu smrti* o úspěšných i neúspěšných "cestách" přes železnou oponu. Soubor výstav byl prezentován na několika místech v Rakousku včetně Vídně, dále v Mikulově a v Jihlavě.

- **Cesty ke svobodě**

Vybrané práce účastníků stejnojmenné výtvarné soutěže pro žáky a studenty ZŠ a ZUŠ.

Téma výtvarné soutěže **Cesty ke svobodě** reflektuje poslání Mene Tekel v širším kontextu historických i soudobých událostí. Umožňuje tak nejmladší generaci vyjádřit uměleckými formami vztah k základním otázkám svobody, demokracie a lidských práv způsobem adekvátním znalostem, názorům, prožitkům a osobnostnímu profilu účastníků.

Soutěž probíhá ve dvou disciplínách: výtvarná díla libovolných technik a fotografie.

Projekt připravili Ivana Fašianoková, Miroslav Lédl, Daniela Řeřichová a pedagogové zúčastněných škol.

- **Vyhodnocení celostátní výtvarné soutěže** žáků a studentů a předání cen. Záštitu převzala MgA. Hana Třeštíková, radní pro oblast kultury, památkové péče, výstavnictví a cestovního ruchu, hl. m. Praha
- **Představení autorů a děl reflektujících téma nacistické a komunistické totality.**

18 hod. Městská knihovna Praha, foyer, Mariánské nám., Praha 1

- **Vernisáž bilanční výstavy MENE TEKEL.** Třináct ročníků festivalu proti totalitě ve fotografiích.

Připravili: fotografie RNDr. Jiří Nedvěd, grafický návrh Michal Papež, tisk: Martin Louda, libreto: MgA. Daniela Řeřichová.

Vernisáž uvede Mgr. Daniel Herman.

19 hod. Městská knihovna Praha, malý sál, Mariánské nám., Praha 1

- **Slavnostní zahájení 14. ročníku festivalu Mene Tekel.** Vystoupení hostů a spoluorganizátorů festivalu.
- **Premiéra filmového dokumentu** režiséra Václava Müllera *Projekt Orwell aneb 2+2=4?*

Formou se jedná o dokument s poetickými prvky. Reálné prostředí a rozhovory doplňuje animace z dílny výtvarnice Moniky Pavlovičové, střídaná archivními záběry, ilustrující dobu George Orwella (1903—1950), jednoho z největších vizionářů 20. století.

Obsahem je film výpovědí autora o vztahu k dílu G. Orwella, jeho osobnosti a také k současnému stavu světa.

Václav Müller se spolu s kameramanem Radimem Letovským vydávají po stopách spisovatele nejdříve do Londýna, pak do Wallingtonu a nakonec na skotský ostrov Jura, kde Orwell napsal svoji nejzásadnější knihu 1984.

Mezi hlavní protagonisty filmu patří nezávislá novinářka ruského původu Masha Karp, která objevila v tehdejší SSSR v osmdesátých letech Orwellovo dílo. V devadesátých letech pracovala jako redaktorka BBC a v roce 2017 jí vyšel vůbec první, 600stránkový životopis G.Orwella v ruštině.

Filmaři měli možnost potkat se s Quentinem Koppem, synem Orwellova přítele George Koppa, který byl zároveň i jeho velitelem na bojišti Španělské občanské války.

Film by nebyl úplný bez natáčení ve vesnici Wallington, kde Orwell se svou ženou Eileen několik let bydlel. Tamní Manor Farm se stala předlohou pro Farmu zvířat, bajku alegorizující „ukradenou revoluci“.

Ve světle událostí posledních let, nenávislného šíření falešných zpráv, pokusů vlád některých zemí o ovládnutí minulosti v podobě zákonů trestajících „lživý výklad historie“ a jiného marasmu, nabývají myšlenky anglického autora na aktuálnosti v maximální míře.

Zúčastní se tvůrčí delegace a nezávislá novinářka, autorka prvního životopisu G. Orwella v ruštině Masha Karp, Velká Británie.

Programem provází Mgr. Darina Ničová, režie Mgr. Daniel Hnát.

Masha Karp je nezávislá novinářka se zvláštním zájmem o vztahy mezi Ruskem a Západem. Žije v Londýně. Je autorkou první literární biografie George Orwella v ruském jazyce. V současné době píše pro Bloomsbury Academic knihu o Georgi Orwellovi a Rusku. Její články o literatuře a politice byly publikovány v The Independent, Standpoint, The Spectator, The Common Review, The World Today a v ruštině v Inostrannaya Literatura. Masha Karp je také překladatelkou anglické a německé poezie a prózy do ruštiny. Publikovala překlady mnoha spisovatelů, včetně Virginie Woolfové, George Orwella, Dylana Thomase, [W.H.Auden](#), Elizabeth Jennings, Alice Munro, Andreas Griffius a Nicolaus Lenau. Píše i články o překladech.

Masha Karp byla redaktorkou *Russian Features* (1997-2009) a předtím také jako producentka spolupracovala s BBC Russian Service (1991-1997). Produkovala a uváděla rozhlasové programy o kulturních, politických a sociálních otázkách v ruštině a v angličtině.

Masha Karp je členkou Svazu spisovatelů v Petrohradě a Cechu literárních překladatelů v Rusku a je také ve výboru Orwell Society, kde je redaktorkou jeho časopisu ve Velké Británii. Je správkyní nevládní organizace *Rights in Russia* (GB) a předsedkyní *Pushkin Club* v Londýně.

Byla jí udělena cena *Inostrannaya Literatura* za překlad románu Virginie Woolfové *Jacob's Room* (1991) a Popova cena za její rozhlasový program ke Kongresu pro kulturní svobodu „In Defence of Freedom“ (2001). V roce 2018 poté, co byla zveřejněna její biografie George Orwella, se stala finalistkou Ceny ABC, kterou každoročně uděluje nadace Arkady and Boris Strugatsky Foundation.

Úterý 25.2.

10.30 hod. Pamětní deska v Nerudově ulici, Praha 1

- **Pietní akt** při příležitosti 72. výročí pochodu studentů za svobodu a demokracii na Pražský hrad dne 25. února 1948.

Ve spolupráci MT se Senátem Parlamentu ČR, Pražským akademickým klubem 48 a dalšími partnery.

11.30 hod. Hradčanské náměstí, Praha 1

- **Položení Kytice jednoty** k soše T. G. Masaryka.

Ve spolupráci MT se Senátem Parlamentu ČR, Pražským akademickým klubem 48 a dalšími partnery.

15.00 hod. Právnická fakulta UK, Praha 1, nám Curieových, vestibul

Vernisáž výstavy Jedenáctkrát divadlo faktu

Pocta Mgr. Janu Řeřichovi

Studenti a absolventi Právnické fakulty UK připravili ohlédnutí za jedenácti případy politických procesů, které ve spolupráci s režisérem Mgr. Janem Řeřichou (+2019) v rámci vědeckého semináře „Rekonstrukce politického procesu 50. let“ analyzovali a veřejnosti představili v letech 2009-2019 formou divadla faktu v porotní síni Vrchního soudu v Praze.

Garant: Mgr. Lukáš Blažek, Ph.D., Katedra právních dějin Právnické fakulty UK.

Spolupracovali prof. JUDr. Jan Kuklík, DrSc., JUDr. Ivana Bláhová, Ph.D., Mgr. Tereza Blažková, PhDr. Alena Šimánková, PhDr. Aleš Kýr, MgA. Daniela Řeřichová, Martin Brhel, RNDr. Jiří Nedvěd a studenti semináře Rekonstrukce politického procesu 50. let

16.00 Místnost č. 117

Veřejná prezentace samostatné vědecké práce studentů vztahující se k politickým procesům.

Studenti připravili rozbor tří posledních rekonstruovaných případů v rámci tzv. divadla faktu pod vedením režiséra Mgr. Jana Řeřichy. Své závěry doplnili též o ukázky z archivních dokumentů. Součástí bude též prezentace sociologického šetření mezi studenty na téma povědomí o politických procesech 50. let. Garant: vedoucí semináře, děkan Právnické fakulty UK prof. JUDr. Jan Kuklík, DrSc. a Mgr. Tereza Blažková.

Spolupráce: Mgr. Lukáš Blažek, Ph.D.

19 hod. Městská knihovna Praha, malý sál, Mariánské nám., Praha 1

- **Koncert hudební skupiny Missa-Karel Kryl revival**

"Zachovat osobitost Krylova interpretačního umění a dát mu navíc „moderní tvář“ tak, aby se nesetřela při instrumentaci písní pro vícečlenný hudební kolektiv ona zásadní devíza — sdělnost vyvěrající z každé písně jako pramen osobité vůně a chuti? Tady se interpreti společenství Missa ukázali skutečnými tvůrčími pokračovateli Krylova umění: zejména rytmický podkres a směle uplatňované nástroje, příkladně flétnové duo a bicí nástroje, to vše umocnilo ono poselství, jak je známe z jednotlivých čísel Krylova repertoáru. Jan Tomsa jako průvodce tohoto KK revivalu navíc vládne zvláštní lehkostí, s níž umí vyjádřit i nelehké myšlenkové apelace, kterých je v Krylově tvorbě rozseto hojně a s variabilitou, nad níž lze jenom žasnout.

Zkrátka: kapela MISSA jako interpretační formace Krylova díla přesahuje svým výběrem textů a jejich sugestivní hudební podobou pouhý reprodukční fenomén. Jde svým způsobem o pokračování „druhého života“ Krylovy tvorby v té nejpřirozenější poloze založené na vnitřním prožití a přijetí všech kvalit, co se v ní prolínají a po léta nesou v sobě živý etický kód, tak potřebný ke každodenní orientaci v této rozkolísané době světových dějin. Za to vřelý dík!" *Mirek Kovářík (prosinec 2018)*

Missa

Jan Tomsa, kapelník — zpěv, akustická kytara, aranže
Madla Vachulová — zpěv, flétny
Lenka Smejkalová — zpěv, flétny
Iva Kolářová — zpěv
Michael Plachý — basová kytara
Lucie Svobodová — hoboj

- Hana Svobodová — violoncello
Martin Rubáš — rytmika, perkuse
Dana Klásková — housle, zpěv
- Host kapely Doc. Ing. Jan Skrbek, Dr., docent na katedře informatiky Ekonomické fakulty Technické univerzity v Liberci. Stál při zrodu československého Internetu, zakladatel a garant studijního oboru Manažerská informatika. Obdivovatel Karla Kryla, se kterým se blíže seznámil po turnovském koncertě v březnu 1969, z něhož vytvořil unikátní záznam a zákulisní rozhovor se zpěvákem. Amatérský muzikant v několika rockových i folkových skupinách.

Středa 26. 2.

10 hod. Městská knihovna Praha, malý sál, Mariánské nám., Praha 1

Moderovaný program pro školy.

Co pro nás představuje pojem totalita? Jaké jsou společné a jaké rozdílné rysy nedemokratických systémů? Víme o někom v blízkém okolí, koho poškodil totalitní režim? Je toto téma stále aktuální nebo se nás již netýká? Přesahuje toto téma do současnosti?

Říkají nám něco jména George Orwell či Edward Joseph Snowden?

Aktivizující moderovaný program je výzvou k prezentaci vlastních názorů, zkušeností a otázek nad tématem totalitarismu z hlediska historie, sociální antropologie i mravních kodexů.

Projekce filmového dokumentu režiséra Václava Müllera *Projekt Orwell aneb 2+2=4?* - 60 min.

Hosté: režisér Václav Müller a nezávislá novinářka [Masha Karp](#), Velká Británie. Moderuje Jarmila Balážová. Tlumočí MgA. Darina Ničová.

16 hod.

České ozvěny George Orwella

Ve spolupráci s Muzeem paměti XX. století.

Diskuze o českých vydáních díla G. Orwella a jeho reflexi v dílech českých autorů. Diskuzi doplní čtení z vybraných děl G. Orwella a promítání krátkých záznamů z díla sochaře Jiřího Sozanského. Program připravilo teprve nedávno založené [Muzeum paměti XX. století](#).

Hosté debaty: historici Petr Blažek Ph.D., Jan Kalous Ph.D. a ak.arch. Jiří Sozanský
Texty G. Orwella čte ředitel Muzea paměti XX. století pan Jiří Šesták

Vstup zdarma

17 hod. Literární kavárna, Academia, Praha 1, Václavské nám.

Prezentace knihy historičky a spisovatelky PhDr. Zory Dvořákové *Ohlédnutí za totalitou*.

Kniha obsahuje 18 osudů z dob totality a následného posttotalitního období. Příběhy vykreslují nejen křivdy, trpkosti, nesnáze a absurdity, ale také hledají odpověď na otázku, jak jsme se v posttotalitním období dokázali vyrovnat s krutou totalitní minulostí.

Vydalo nakladatelství Eva-Milan Nevole.

Připraveno ve spolupráci s Klubem dr. Milady Horákové.

18 hod. Dům čtení, Ruská 1455/192 Praha 10

Diskuze o situaci v současné Arménii

Na jaře 2018 v Arménii proběhla revoluce, která svrhla dlouholetého autoritářského prezidenta Serže Sargsjana.

Do čela malé země na Kavkaze se dostala opozice, která vykročila cestou k demokratizaci. S jakými úskalími se potýká jeden z nejstarších národů na světě a nakolik zemi i region ovlivňuje mocenská politika Ruska a EU? Přednáší a diskutuje Tereza Soušková, která vystudovala politologii a východoevropská studia a zabývá se zeměmi bývalého Sovětského svazu. V současnosti je doktorandkou na Ústavu politologie na Karlově univerzitě a šéfredaktorkou časopisu Mezinárodní politika.

Doprovodný program ve spolupráci s MKP.

19 hod. Městská knihovna Praha, malý sál, Mariánské nám., Praha 1

- **Whistleblowing a disidentství v současnosti.**
Projekce filmu "Snowden" s diskusí.

Edward Snowden změnil současný svět jako málokterý člověk. Strhující příběh, který vedl až k největší špionážní kauze moderní doby.

„Špion Hacker Zrádce Hrdina“.

Jeho jméno zná každý. Edward Snowden za sebou nechal pokojný rodinný život a vzornou kariéru v tajných službách a stal se psancem na útěku. Je muž, který odhalil šokující praktiky amerických výzvědných služeb, hrdinný whistleblower, nebo zrádce, který zaslouží nejtvrďší trest? Klasik americké angažované kinematografie Oliver Stone zkoumá profesní i rodinné zázemí člověka, který ukázal světu, že jsme stále sledováni. A že válka proti teroru posloužila jako záminka k bezprecedentnímu vpádu moci do soukromí. Jde tu vážně ještě o zachování demokracie? Snowdenova odpověď je mrazivě jasná.

Francie / Německo / USA, 2016, Oliver Stone, anglicky s čes. tit., 134 min.

Připravila Městská knihovna Praha jako doprovodný program Mene Tekel.

Čtvrtek 27. 2.

10 hod. Městská knihovna Praha, malý sál, Mariánské nám., Praha 1

Moderovaný program pro školy.

- **Svědectví Dcer padesátých let**

Připraveno ve spolupráci Spolku Dcery 50. let, politickými vězni, žáky a pedagogy příbramských škol. Moderuje Milena Kozumplíková.

Motto: „Budoucnost je zrcadlem pochopené minulosti“.

Vzpomínky dětí politických vězňů mohou prožitkově přiblížit svět v dobách nesvobody a utvářet tak u mladé generace nezkreslené dějiny období perzekuce od 1948 do 1989.

Pro současnou generaci mohou být i dějepisnou učebnicí a především MEMENTEM, čímž se naplňuje jeden z nejslavnějších citátů George Orwella:

Kdo kontroluje minulost, kontroluje budoucnost. Kdo kontroluje současnost, kontroluje minulost...

Součástí programu bude moderovaná diskuze se synem politického vězně Václavem Stieberem.

Vystoupí Dagmar Moravcová, Martina Kotyková a dramatický soubor Mgr. Vladimíra Heráka.

Vstup zdarma

14 hod. Hlavní sál Senátu Parlamentu České republiky, Valdštejnské nám., Praha 1

Mezinárodní konference Orwellovy výzvy dnešku

Konference se koná pod záštitou místopředsedy Senátu PČR Jiřího Oberfalzera

Odborní garanti:

prof. JUDr. Jan Kuklík, DrSc., děkan Právnické fakulty Univerzity

Karlovy a Mgr. Zdeněk Hazdra, Ph.D., ředitel Ústavu pro studium totalitních režimů.

Koordinátor konference:

Mgr. Lukáš Blažek, Ph.D., Katedra právních dějin Právnické fakulty UK

1. část — odborný program

Moderuje: PhDr. Petr Kostka, ředitel sekretariátu předsedy Senátu PČR.

Úvodem zdravice zástupců pořádajících organizací.

Na konferenci vystoupí:

- prof. PhDr. Stanislav Balík, Ph.D., děkan Fakulty sociálních studií Masarykovy univerzity

Profesor Balík se mj. intenzivně zabýval politickými systémy v postkomunistickém areálu z politologického hlediska. Z tohoto oboru jeho zájmu bude vycházet jeho příspěvek na konferenci.

- prof. JUDr. Jan Kuklík, DrSc., děkan Právnické fakulty Univerzity Karlovy

Profesor Kuklík se dlouhodobě zabývá právními dějinami spojenými s oběma totalitními režimy, které postihly českou společnost v průběhu 20. století. K Georgi Orwellovi a jeho odkazu má blízko, neboť jeho zájmem jsou též anglické právní dějiny. Příspěvek bude zaměřen na reflexi trendů v oblasti práva.

- Masha Karp, Velká Británie, překladatelka a znalkyně díla G. Orwella.
- RNDr. Tomáš Řehák, ředitel Městské knihovny Praha

Doktor Tomáš Řehák absolvoval Matematicko-fyzikální fakultu Univerzity Karlovy. V současnosti se ze své pozice věnuje výzvám, které přináší moderní digitální společnost pro čtenářskou i knihovnickou obec. Jeho příspěvek bude zaměřen na trendy v oblasti práce s informacemi v době, kdy čelíme záplavě informací včetně účinků falešných zpráv.

- Mgr. Zdeněk Hazdra, Ph.D., ředitel Ústavu pro studium totalitních režimů

Doktor Zdeněk Hazdra z titulu své funkce odpovídá za výzkum obou totalitních epoch české a československé historie. Profesně je zaměřen na studium české šlechty. Jeho příspěvek bude reflexí současnosti z pohledu historika se zaměřením na odkaz George Orwella v jeho díle „1984“.

Přestávka

2. část

Moderuje PhDr. Olga Sozanská, předsedkyně Symposion —FP. z.s.

Předání ceny Pavla Faiereisla — Fragmenty paměti.

Samostatnou část konference představuje předání cen, které uděluje formou tvůrčího stipendia Symposion-FP autorům, kteří ve své tvorbě připomínají společensky závažná

témata naší minulosti a přítomnosti. O udělení ceny FP rozhoduje nezávislý sbor — výbor pro cenu FP. Výše tvůrčího stipendia je určena na základě doporučení donátora Pavla Faiereisla, nositele titulu Mecenáš české kultury.

Cenu převezmou:

Jaroslav Čvančara

Český pedagog, historik, spisovatel, publicista a hudebník — hráč na banjo, kapelník countryové hudební skupiny Taxmeni.

Jedná se o badatele, který se věnuje problematice atentátu na Reinharda Heydricha a souvisejícím otázkám (český protinacistický odboj, heydrichiáda, vyhlazení Lidic, operace Anthropoid apod.). K tématu vydal již tři publikace (trilogie) a působí také jako odborný poradce a spoluautor při tvorbě několika dokumentárních televizních, rozhlasových pořadů, filmů a výstav.

V současné době působí jako badatel v odboru zkoumání totalitních režimů Ústavu pro studium totalitních režimů, kde spolupracuje na výzkumném projektu Československý domácí a zahraniční odboj a nacistická okupační moc.

Petr Šimíček

Středoškolský učitel dějepisu na Gymnáziu Olgy Havlové v Ostravě-Porubě. Od poloviny 90. let připravuje a řídí studentské semináře s tematikou moderních československých a světových dějin. Organizátor středoškolských studentských konferencí na GOH, spoluautor knihy "Společně dějinami" a metodických publikací "Rok po roce", "Paměť kraje", "Pětačtyřicátý" a "Okamžik rozhodnutí". Jeden ze zakladatelů vzdělávacího portálu Moderní-dejiny.cz. Pro Příběhy bezpráví připravuje spolu s kolegou aktivity do výuky ke konkrétním historickým výročím, které jsou každý měsíc přílohou Bulletinu Příběhů bezpráví.

Pavel Vošický

Akademický malíř. V letech 1954—1958 vystudoval střední uměleckoprůmyslovou školu v Turnově, obor umělecké kovářství a zámečnictví. V letech 1959—1960 politický vězeň. Po propuštění dokončil vojenskou službu jako příslušník technických praporů. V letech 1963—1969 absolvoval Vysokou školu uměleckoprůmyslovou. V roce 1969 odešel do exilu, 1976 se stal občanem USA. Pracoval jako grafik, podílel se vedle jiného na prezidentské kampani Jimmyho Cartera. V první polovině 90. let se přestěhoval do České republiky. Vystavoval své obrazy a kresby ve Vídni, Norimberku, New Yorku a Praze.

MgA. Daniela Řeřichová

Absolventka filmové a televizní fakulty Akademie múzických umění v Praze. Scenáristka, dramaturgyně, redaktorka.

Spoluzakladatelka spolku Umění bez bariér, které vzniklo v roce 1998 při pořádání stejnojmenného mezinárodního festivalu pro umělce s postižením a bez postižení.

Spoluorganizátorka kulturních a vzdělávacích projektů reagujících na aktuální témata společnosti.

Od roku 2011 se kromě tvůrčí činnosti výhradně věnuje mezinárodnímu festivalu proti totalitě Mene Tekel.

Mgr. Tereza Blažková

Studentka doktorského studijního programu Právnické fakulty UK v oboru právní historie, se po celou dobu svého studia zaměřuje na období komunistické totality a období jí bezprostředně předcházející. Jako autorka se podílela na řadě publikací věnovaných tomuto období, nejnověji Lexu Schwarzenberg a ministerstvu spravedlnosti. Dlouhodobě pracovala jako asistentka na rekonstrukcích politických procesů organizovaných v rámci festivalu Mene Tekel. V akademickém roce 2019/2020 ve spolupráci s prof. JUDr. Janem Kuklíkem, DrSc. vedla vědecký seminář a pracovala se studenty na přípravě jeho veřejné části i výstavu „Jedenáctkrát divadlo faktu“.

Vstup na pozvánky info@menetekel.cz.

18.00 hod. Kino Mat, Karlovo nám. Praha 2

Záštitu převzala a osobně se zúčastní velvyslankyně Lotyšského velvyslanectví v ČR J.E. Dr. Sc. Pol. Gunta Pastore.

Předpremiéra lotyšského filmu Otec Noc (Tēvs nakts)

Žanis Lipke byl úplně obyčejný lotyšský dělník s běžnými problémy. Když Němci v zemi nastolili okupační režim, začalo krvavé potlačování Židů v Rize. Tehdy Žanis udělal rozhodnutí, jímž vystavil smrtelnému nebezpečí nejen sebe, ale i svou rodinu. Ve stejném nákladním autě, kterým doposud tajně vozil alkohol, pašoval ven desítky Židů z řížského gheta i lidí nasazených k nucené práci. Později začal ohrožené ukrývat ve svém vlastním domě.

Kde našel Žanis Lipke ke svému činu odvahu? Byl klíčem k odpovědi Žanisův dobrodružný a odvážný duch, jeho tvrdohlavost nebo to byl pocit odpovědnosti vůči bližnímu svému?

V hlavní roli: Artūrs Skrastiņš

Režie: Dāvis Sīmanis

Scénář: Dāvis Sīmanis, Matīss Gricmanis

Kamera: Andrejs Rudzāts

Produkční firma: Mistrus Media

89 min., titulky anglické i české

Pátek 28. 2.

17.00 hod. Knihovna Václava Havla, Praha 1

Orwellovské ministerstvo pravdy? Československá justice 50. let.

Právnická fakulta UK a Ústav pro studium totalitních režimů představí dvě publikace a jejich výzkum věnující se činnosti československé justice na konci 40. a na počátku 50. let.

Vystoupí:

Doc. PhDr. Jaroslav Pažout, Ph.D., Ústav pro studium totalitních režimů, Mgr. Adam Zítek, Ústav pro studium totalitních režimů,

Prof. JUDr. Jan Kuklík, DrSc., Právnická fakulta UK, Mgr. Lukáš Blažek, Ph.D., Právnická fakulta UK, JUDr. Daniela Němečková, Ph.D., Právnická fakulta UK, Mgr. Tereza Blažková, Právnická fakulta UK, JUDr. Ivana Bláhová, Ph.D., Právnická fakulta UK

19.00 hod. Knihovna Václava Havla, Praha 1

Setkání s kurátorem The Havel Festival Edwardem Einhornem, USA.

Premiéra filmu *Poslední cyklista*.

Edward Einhorn, režisér, dramatik a libretista, vůdčí osobnost newyorského Untitled Theater #61: A Theater of Ideas, který založil před pětadvaceti lety, není v Čechách neznámou postavou. Absolventa oboru tvůrčí psaní na Johns Hopkins University a operní dramaturgie na newyorské Guildhall School provází dnes už bohatou autorskou a režijní dráhou dva hluboké zájmy: o židovskou kulturu a o absurdní drama. Oba ho postupně přivedly i k zájmu o kulturu českou. V roce 2006 zorganizoval dnes už legendární Havel Festival v New Yorku, během něhož uvedl na několika newyorských scénách všech 17 tehdy existujících Havlových her — většinu z nich za účasti autora, který tehdy v New Yorku pobýval. Později k nim přibyla ještě jeho režie Havlova *Prasete* ve vlastní úpravě známé Morávkovy verze vzniklé pro Divadlo Husa na provázku a *Velvet Oratorio*, Einhornova vlastní variace na vaňkovské hry.

Festival židovského divadla pořádal Edward Einhorn v New Yorku v roce 2009, inscenoval zde také *Cabaret in Captivity*, písně a skeče z terezínského ghetta. Před třemi roky režíroval na scéně proslulého divadla La MaMa rekonstrukci satiricko-alegorické kabaretní komedie Karla Švenka *Poslední cyklista*, u nás téměř neznámého terezínského díla. Její filmovou verzi představí Edward Einhorn divákům festivalu Mene Tekel osobně — a téměř symbolicky na půdě Knihovny Václava Havla.

Švenkův *Poslední cyklista* se v Terezíně dočkal jen generální zkoušky, jeho premiéra byla židovskou radou ghetta z preventivních důvodů zakázána. Jana Šedová, představitelka Máničky, která z původního obsazení jediná přežila holocaust, v roce 1961 text hry s pomocí Darka Vostřela rekonstruovala „ze své paměti“. Tato verze se stala předlohou textu, který vytvořila americká spisovatelka a producentka Naomi Patzová, a který se od roku 2008 uvádí hojně především na univerzitách v USA a Mexiku. Edward Einhorn hru uvedl poprvé v roce 2013 ve West End Theater. Další jeho inscenace na scéně La MaMa Theater z roku 2017 se stala východiskem filmové verze, kterou režisér představí v Praze.

Odborný garant a koordinátor: Jitka Sloupová, teatroložka a překladatelka z angličtiny.

Doprovodný program

Pátek 28. 2.

Záštitu nad akcí převzala JUDr. Markéta Vaňková, primátorka statutárního města Brna

9.00 hod. bývalá věznice na Cejlu

Pietní akt

Na místě bývalého popraviště budou připomenuty oběti komunistických represí. Program zahájí předseda kolegia spolku Paměť Miroslav Kasáček, vystoupí zástupci města Brna a společenských organizací.

14.00 hod. pasáž Alfa, Poštovská 8, Brno

Vernisáž výstavy

Tváře vzdoru; Ti z Cejlu a Uherského Hradiště

Autorské portréty fotografa Pavla Hrocha z Prahy. Zobrazení jsou lidé, kteří se v rozpětí mnoha desítek let postavili proti zlu, nelidskosti, útlaku, barbarství a nekulturnosti, kteří v určitých chvílích projeví odvahu, vůli ke svobodě, lásku...

Autoři projektu: Pavel Hroch, Adam Drda, Luděk Navara, Jiří Peňás, Jan Horník. Připravilo Občanské sdružení Paměť. Spolupráce: Knihovna Václava Havla, Magistrát města Brna a Alfa pasáž, Brno.

Neděle 1. 3.

14 hod. Katedrála sv. Víta, Václava a Vojtěcha, Pražský hrad, Praha 1

Ekumenická bohoslužba za popravené, umučené a zemřelé politické vězně a jejich rodiny.

Připraveno ve spolupráci s Arcibiskupstvím pražským, Ekumenickou radou církví a dalšími partnery. Vystoupí Smíšený pěvecký sbor ČVUT, katedrální sbor a sólisté.

Bohoslužbě bude předsedat pražský arcibiskup Dominik kardinál Duka, OP.

Skladbu bohoslužby připravil arcibiskupský ceremoniář, jáhen Mgr. Vojtěch Mátl.

Hudební dramaturgie MgA. Josef Kšica a MgA. Jan Steyer.